

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(німецькою мовою)

підготовки бакалавра

Луцьк 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» підготовки бакалавра

Розробник: Бондарчук О. Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Бєлих О. М.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології
протокол № 9 від 02.02.2026 р.**

Завідувач кафедри:

доц. Пасик Л. А.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
		Лекції – 8 год
		Практичні (семінарські) – 22 год Консультації – 10 год
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 110 год
	Форма контролю: залік у VII семестрі	
Мова навчання	<i>німецька</i>	

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація
Бондарчук Олена Юріївна	кандидат філологічних наук	доцент	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 668556653 Bondarchuk.Olena@vnu.edu.ua

Дні занять згідно з [розкладом](#)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Силабус ВОК «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Запропонований курс вивчається у сьомому семестрі та входить до переліку вибіркових ОК на четвертому курсі.

Предметом вивчення курсу є міжкультурна компетентність, культурні феномени німецького менталітету, цінності, світогляд німецької культури та способи їх опрацювання на заняттях з німецької мови. В курсі запропоновано різновекторний практичний матеріал, який охоплює широку лексичну

тематику, та стратегії для тренування на різних етапах уроку з іноземної мови.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою ВОК «Методика формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови (німецькою мовою)» є навчити здобувачів освіти здатності навчати культурних тонкощів через мову. Відповідно до цього завдання ВОК полягають у роботі над порівнянням української та німецької культур, використанням інтегративного підходу до мови та культури, дидактизацією матеріалу різних видів (картини, вірші, пісні, фільми, книги, тощо) для формування міжкультурної компетентності, розвитком стратегії роботи над культурою на мовному матеріалі для формування відповідних навичок у слухачів, розвитком власної мовної та культурної свідомості.

3. Soft skills.

Навчальний матеріал курсу спрямований на формування таких компетентностей:

- ✓ Здатність працювати в команді та автономно.
- ✓ Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ✓ Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.
- ✓ Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ✓ Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ✓ Здатність бути критичним і самокритичним.

4. Структура освітнього компонента.

Опрацювання змістових модулів ВОК передбачає активну участь студентів на практичних заняттях. Самостійна робота є складовою частиною змістових модулів та передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу для підготовки до практичних занять. Консультації викладача дають змогу студенту отримати підтримку, якщо виникають труднощі в опрацюванні матеріалу або є необхідність відпрацювання пропущених занять. Консультації відбуваються на кафедрі німецької

філології та в умовах карантину через електронну пошту або один із месенджерів.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма конгр./ Балів
Змістовий модуль 1. Interkulturelle Kompetenz. Geschichte. Politik						
Тема 1. Was ist interkulturelle Kompetenz? Wege der Förderung. Deutsche Mentalität. Kompetenzorientierter Unterricht.	14	1	2	10	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 2. Kulturlinguistik. Forschungsgegenstand, interdisziplinäre Bezüge. Aufgaben Vor, Während, Nach dem Lesen/Hören. Schreib- und sprechfördernde Aufgaben.	16	1	2	12	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 3. Geschichte, Geographie und Soziales im Unterricht.	16	1	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 4. Vermittlung von Politik im Unterricht. Analyse der Problematik.	17	1	2	13	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Всього за модулем	63	4	10	45	4	
Змістовий модуль 2. Vermittlung von Kultur durch Lieder, Kunst und Literatur						
Тема 5. Vermittlung der Kultur durch die Lieder.	16	1	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 6. Vermittlung von Kunst. Ist Kunst immer langweilig für Schüler?	18	1	4	12	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 7. Vermittlung der Kultur durch Literatur. Lyrik	16	1	4	10	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Тема 8. Vermittlung der Kultur durch die Literatur. Prosa.	19	1	4	13	1	ДС+СЗ+ Д / 10
Всього за модулем	65	4	12	45	4	
Змістовий модуль 3. Selbstreflexion						
	22			20	2	Р / 20
Усього годин / Балів	150	8	22	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

IV. Політика оцінювання

Усі види навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Поточне оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за накопичувальною системою та включає оцінювання роботи здобувачів освіти під час аудиторних занять за усні та письмові відповіді, різних видів завдань,

за участь у дискусіях і обговореннях. Здобувачі освіти денної форми навчання отримують 10 балів за роботу на кожному занятті.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

10 – Здобувач освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст практичних завдань. Активно працює у різних формах роботи, володіє лексикою та граматикую відповідної теми.

8-9 – Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває практичні завдання. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Активно працює у різних формах роботи, володіє лексикою та граматикую відповідної теми.

6-7 – В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Неактивно працює у різних формах роботи, недостатньо володіє лексикою та граматикую відповідної теми.

4-5 – Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Не працює у різних формах роботи, недостатньо володіє лексикою та граматикую відповідної теми.

2-3 – Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

0-1 – Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту практичних завдань.

У сумі за поточний контроль здобувачі освіти отримують 80 балів.

Курс завершується написанням саморефлексії вагою у 20 балів, які пишуть протягом всього вивчення ВОК.

Політика викладача щодо здобувачів освіти. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо здобувач освіти був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна мобільність, лікарняний листок), він може здати заборгованість викладачу в індивідуальному режимі (коли НПП має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку, завантажити на платформу Moodle. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їхнє здавання на консультації викладачу. Роботи, які здаються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів).

Здобувачі освіти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку здобувач освіти інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених здобувачем освіти отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно зі встановленим порядком можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому, так і окремі/им темі (темам), які передбачені цим силабусом. Здобувач освіти у встановлені терміни подає заяву на ім'я декана та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету, у присутності здобувача освіти.

Політика щодо академічної мобільності. Невід'ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки](#). Здобувачі освіти звертаються в деканат із заявою на ім'я декана та надають підтверджуючі документи. Розпорядженням декана створюється Предметна комісія, яка приймає рішення про повну, часткову відповідність або невідповідність освітніх компонентів та змістових модулів у обох закладах освіти.

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

V. Підсумковий контроль

Оскільки формою контролю є залік, то накопичення балів відбувається протягом семестру і сума їх складається із балів за відвідані здобувачами заняття – 80 балів і балів за ессе/саморефлексію вагою у 20 балів, яка запланована на останньому занятті, яка включає в себе рефлексію-відгук про пройдений матеріал. Якщо сумарна семестрова оцінка становить 60 балів і більше, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Якщо здобувач набрав менше 60 балів або має бажання підвищити рейтинг, він складає залік.

Шкала оцінювання (залік)

Таблиця 4

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS		
	Лінгвістична оцінка	оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	зараховано
82 – 89	Дуже добре	B	
75 - 81	Добре	C	
67 -74	Задовільно	D	
60 - 66	Достатньо	E	незараховано
1 – 59	Незадовільно	Fx	

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бондарчук О. Ю., Лисецька Н. Г. Концептуальний переклад : до питання трансферу культурно маркованих текстових елементів (німецька та українська мови). Актуальні питання іноземної філології : наук. журнал. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. № 13. С. 33-38.
2. Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А., Рись Л. Ф. Особливості формування міжкультурної компетентності на заняттях із німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. с. 190 – 196. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-30>.

3. Fit für die Prüfung in Deutsch : Практикум / Авт.-упоряд. : О.М. Бєлих, Л.М. Близнюк, О.Ю. Бондарчук, Л.Ф. Рись. – Луцьк: Волиньполіграф, 2020. 263 с.
4. Gehring Wolfgang. Fremdsprache Deutsch unterrichten. Kompetenzorientierte Methodik für DaF und DaZ. Verlag Julius Klinkhardt, 2018. 256 S.
5. Lutscher Renate. Landeskunde Deutschland. Von der Wende bis heute. Verlag für Deutsch, 2009. 175 S.
6. Wüllner Jo. German für Deutsche. Die 666 wichtigsten Wörter zum Überleben. Albrecht Knaus Verlag, München, 2013. 531 S.
7. Von Karstedt Lars. Sprache und Kultur. Eine Geschichte der deutschsprachigen Ethnolinguistik. Dissertation zur Erlangung der Würde des Doktors der Philosophie der Universität Hamburg, 2003.

Онлайн-ресурси для тренування слухання

1. AudioLingua. URL : https://www.audiolingua.eu/spip.php?page=rechercheavancee&lang=de&id_rubrique=3&mot2=10&mot3=29&mot4=26&mot5=27&tri=date
2. Deutsche Welle. URL : <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>
3. Helles Köpfchen. URL: <https://www.helles-koepfchen.de/>
4. Hörtexte für Deutschlerner. URL : <https://www.deutsch-to-go.de/>
5. Nachrichten in einfacher Sprache. URL : <https://www.nachrichtenleicht.de/startseite.1899.de.html>
6. DaZPod. URL : <http://dazpod.de/>
7. Deutsch perfekt. URL : <https://www.deutsch-perfekt.com/deutsch-ueben/diskussion-naturschutz>
8. Deutsche Kindergeschichten mit Untertiteln. URL : <https://www.youtube.com/playlist?list=PL5D443A49838608D1>
9. Fit für den TestDaF? URL: https://www2.testdaf.de/teilnehmer/tn-vorbereitung_test.php?id=1
10. German Listening Practice. URL : <https://www.youtube.com/playlist?list=PLsoAwWtvF3L0rEBLC33J2jIINjwfsXg88>
11. Goethe-Institut. Hörverstehentraining. URL : <https://www.goethe.de/de/spr/kup/prf/bar.html>
12. Youtube. Deutsche Feiertage. URL : <https://www.deutsch-lernen-online.net/hoerverstehen>
13. ZDF. URL : <https://www.zdf.de/sendungen-a-z>

Додаток 1

Narrative Selbstbewertung zum Kurs „Methodik der Interkulturellen Kompetenz“

Schreiben Sie eine Selbstbewertung Ihrer "Lernreise" dieses Kurses. Welche Aussichten hatten Sie am Anfang des Kurses? Einige theoretische Fragen, die Sie in Essay ansprechen sollten, sind die folgenden:

Was Neues haben Sie im Kurs über Methodik der interkulturellen Kompetenz gelernt? Was haben Sie über Typen der Aufgaben und kompetenzyorientierten

Unterricht gelernt? Wie ist das angebotene Material mit kulturellem Hintergrund für den Unterricht geeignet und wie lässt sich das effektiv üben? Was sind die Schwierigkeiten und wie lassen sie sich bekämpfen?

Was ist Ihnen gelungen? Was ist schief gelaufen?

Ihr Essay sollte 3-5 doppelseitig sein, mit 14-Punkt-Schriftart und 2-cm Ränder. Sie können auf Deutsch schreiben und Word oder GoogleDocs verwenden, was auch immer Sie bevorzugen. Denken Sie an folgende Fragen, sie können Sie beim Überlegen unterstützen:

- *Was habe ich in diesem Kurs gelernt, was meine vorhandenen Kenntnisse unterstützt hat? Was hat meine existierende Sichtweise bestätigt? Wie habe ich meine vorhandenen Kenntnisse und Kompetenzen gestärkt?*
- *Was habe ich in diesem Kurs gelernt, was meine Kenntnisse herausfordert? Was ist die neue Information, die ich früher nicht wusste, nie davon gehört habe oder mir nie das vorstellen könnte? Welche Kenntnisse und Fertigkeiten habe ich entwickelt, die neu für mich sind?*
- *Worüber habe ich noch Fragen? Welchen Bereich von diesem Kurs werde ich weiter entwickeln? Was würde ich noch zusätzlich zum Inhalt des Kurses erfahren? Gibt es Kompetenzen, die ich gerne weiter entwickeln werde?*